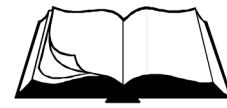




מַלְכָּה חֶלְבָּה



"אין לו להקדש ברור הוא בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד" (ברכות ח').

שבט תש"פ

שאלות המצוירות

גליון 385

ההכללות נערך ע"י הרב יהודה אריה היליט"א – רב ביה"ג צאי"י "דברי שיר" ב"ב

ברכות לצורך אלו שבאים רק בסוף הסעודת?

יסוד השאלתנו הוא, אע"פ שעכשיו מתחילה את הסעודת, וכל זמן הסעודת נחשב לאלכילתנו, אבל כיוון שאנשים אינם מבוחז רק בסוף הסעודת כדי להשתחן בשמהח, אולי לגיביהם נחשב מתחלים רק לאחר שעשתיים, ואסור לקלף בתחילת הסעודת את הפירות עבורם.

תשובה: היוות שהםיים באים להשתתף בסעודת שבע ברכות, הכל נעשה אותה סעודת ומותר מתחילה להכין נס עبورם, וכן מותר לקלף פירות עבו ר סעודת שבת אפילו לצורך אלו שבאים מאוחר יותר בהמשך הסעודת, שהכל נחשב כסעודה אחת.

החייב בשתיית מים מסוננים (הוספה לגליון 374)

שאלת: מי חייב לשותות דוקא מים מסוננים משום בראותו,

תשובה: כתוב הרמ"א (ס"ש י"ט סעיף י) שאפילו אם יש קיסמין בתוך חמיס, מותר לسانנו במשמרת, עיי' שם. והטעם כיון שרואים לשתיית רוב בני האדם, ואין זה נחוץ לבורר כלל (משנ"ב ס"ק ל"ב), וכותב הparm"ג שמי שהוא אסטניסט ולא יכול לשותות את המים שיש בו הקיסמין, אסור ליתנים במשמרת, דרגיבו זה נחשב בבורר ("בואר הלכה" שם ד"ה הוואי).

והסתפק הירושלמי איערכך צ"ל אם דוקא הוא אסור לسانנו, אבל אחר מותר לסן עבורו, והוא שלבוגרי המסוננים אין זה בורר כלל, או שמא כיוון שעשה זאת עבור חברו שמקפיד, נחשב בבורר ואסור ("שולחן שלמה" ס"ש ב"ס"ק ב').

(וכען זה הסתפק הירושלמי הילכתו), ריש ס"ש ב"ב בד"ה והוא, שumbedoor שמים דמי שלא מקפיד יכול לנער בגדו בשבת מן הטל שעליו, מה הדין אם ראובן אינו מקפיד, האם מותר לו לנער את בגדו של שמעון שמקפיד או לא, האם תלוי במגעו הבגד או במני שצרכן ללבשו, עיי' שם).

ולפי"ז בנד"ד, מי רשאי לו לשותות מים שאינם מסוננים, לא רק שאסור לו להוציא מים ממערכות סינו מים, אלא גם לאחר איסור להוציא עבורו, אולם אם חברו הוציא מים לעצמו, מותר לו לקחת אותם ולשתות, כיון דבשעת מעשה לא הייתה בהן מלאכת בורר כלל. כל זה הוא לגבי השימוש במסנת פשטota שמורכבות ע"ג הברושים, אורלים בשוק מצוים מערכת של 'מטהר' מים' שיש בתוכם פחים שהמים מתערבבים בו וرك אח"כ יוצאים כשות מזוקקים. בסוג זה יש בעיה להשתתף בשבת, והוא שחייבים הם במצב שאין ראיין לשתייה כלל, וכן בשבת שימושיא מים יש בזזה איסור 'בורר' מה"ת לכולם, ואין כאן צד להתריר. לכן יש לכל אחד לברר על מה פועל מטהר המים בביותנו, לפני שימושם בו בשבת.

צירוף Antworten מגנט ע"ג המק懦

שאלת:

א. האם מותר להניח חלקי פאל זה אצל זה ועי"ז נוצרים צירורים או אותיות, או שיש בזזה מושג כותב?

ב. האם מותר להניח Antworten ע"ג המק懦 ולצרכן למילים, כגון לכתב מות להעיר אותו בשבת?

תשובה:

חלקי פאל שיש עליהם חלקי Antworten או צירורים ולא מתחברים זה זהה אלא מנויות אותן זה ליד זה, און בזה איסור כלל אפילו מדרבן (ושאית "אגרות משה" או"ח חי"א תש"י קליה, הגרש"ז איערכך צ"ל ש"ב פ"ט י"ז סעיף כ"י, הגר"ג קרליין צ"ל "חות שגנין" שבת ח"א עמי קניין). וש אוסרים גם בזזה (ספר "שלמי יהודת" פ"ח סעיף ג' בשם הrai"ש אלישיב צ"ל).

ב. באופן שיש חיבור ביןיהם, או התאמת הצורות למסגרת, אסור לחברים (ש"ב שם). מכיוון שיש חיבור ונחשב כתיבתה, ומה"ט נמי אם מחברים אותם לפורת או לכל רגע אחר נחשב כתיבתה (משנ"ב ס"ש מ"ס ס"ק כ"ב).

ג. לחבר Antworten העשוות מגנט ע"ג המק懦 איסור ("שולחן שלמה" ס"ש מ"ס ק"ל ב') ויש משתמשים אם נחשב כדרכ החיבור לענן כתיבה ("חויט שגנין" שם).

לעין

מן רבני שמריהו יוסף נסים קרלייך זצוקלליה
ולב"ע כ"ג בתשרי תש"פ

+++++

לעין

שם טהורה הנעה רחל ע"ה

בת יבדחטיא הרב יהודה אריה הלו דינר
ולב"ע כ"ה מרוחק תש"פ

+++++

לעין

הריה"ח נתן ביר משה עקרשטיין ז"ל

ולב"ע י' באדר תשע"ט

+++++

לכישת ציצית ליד קבר של איש

שאלת: כשהולכים לבית קברות ועמדים ליד קבר של אשה, או בעות לוויה של אשה, האם יש להחביא את הציצית משום לועג לרשות? **תשובה:** כיון שגם בחיה פטורה מציציתlica מושם לועג לרשות וא"צ להחביא את הציצית (משנ"ב ס"י ציג סי' ק"ה בשם "אליה רבבה" ו"פרוי מגדים"). ויש מחמורים גם ליד קבר אשה או בעת הלוויה להכניס את הציצית ("יכף החיים" שם ס"ק ג', "שונה הלכות" שם שהפמ"ג לא ראה המהרי"ץ בפנים שמשיג להחמיר, "קהילת יעקב ח"ט ס' ט' והטעם דשמא היא גלגול של איש, צל"ח ברכות ג', ועי"ע "פתח תשובה" יוז"ד ס' שז"ס ס"ק א').

לכישת ציצית ליד מות גוי

שאלת: מי שנמצא ליד קבר של גוי, האם יש לחוש משום לועג לרשות? **תשובה:** שמא לגו יש נשמה של ישראל, וצריך להחביא את הציצית? **שיעור:** גוי הוא כמו בהמה ואין לחוש בו כלל (הגרא"ח קנייבסקי שליט"א).

ашה באמירת "ק-ל מלך נאמן"

שאלת: האם גם אשא אומרת "ק-ל מלך נאמן" באמירת קראי את שמע בעיחידות כדי להשלים מספר רמ"ח נגדי רמ"ח איברים, או שמא כמו שכתב ה"מן אברהム" (ס' תנ"י סי' ג) בשם מהרי"ל שאשה לא תזליק נר של יום הכהירום כיוון שהו בגימטריה מאותים וחמשים, נגדי רמ"ח איברים של אדם עם הרוח הנשמה, ואילו לאשה יש יותר איברים, עיי' שם, וא"כ א"צ לומר "ק-ל מלך נאמן"?

תשובה: מסתימת הרמ"א (ס' ס"א סעיף ג) ממשמע שכיל יחיד אומר "ק-ל מלך נאמן", ואיפלו אשה. וכותב ב"ירוחם" שאSTER אמרה מזמור כ"ב בתהילים "על אליל השחר" לפי שיש בו רמ"ח תיבות כמנין האיברים, ועי"כ גם אצל עיקר האיברים הם רמ"ח. וכן גם ב"מי שבירך" מותפלים לרמ"ח איברים (ושאית "שיח יצחק" או"ח סי' כ"ט) וכן מובא בשם האר"י ז"ל שרמ"ח איברים מכונים כנגד איברים של מעלה ובזה הכל שווים.

חליצת נעלים לברכת הנקית

שאלת: כשהולצים נעלים לפני ברכת הנקית, איזו נעל חולচים ראיונה?

תשובה: בכל חליצת נעלים צריך להלוץ תחילת רגל שמאל (שו"ע ס' ב' סעיף ח'), אבל עברב יוה"כ שהוא לצורך מצוח יהלו צוחין תחילת (וילוח ארץ ישראל), ומסתבר שגם כהן יהלו קודם ימין לצורך נשיאת כפים, וכן בערב תשעה באב יהלו ימין תחילת (הגרא"ש אלישיב צ"ל, ספר "ציווני הלכה" הל' אביתרת פרק ט"ו עמי ער"ה).

הזרת שנ בשבת

שאלת: אם מחזירים שנ שגנלה תוך שער דקות למקוםה ומצדדים אותן להחניינים, היא חוזרת ונתפסת למקוםה, האם מותר לעשות זאת בשבת?

תשובה: עיקר החזרת שנ שנפלה כדי להרשימה חדש יש בה משום תורה, משום מלאכת בונה, ואיסור (ושאית "שבת הלווי" חי"ח תש"ג"ב).

קילוף פירות>Lastovo סעודת שבת ברכות

שאלת: האם מותר בשבת לקלף פירות עבו סוף סעודת שבת

דלותות חייב במצוזה, ויש מי שפטור. כתוב הש"ז (ס"ק כ"ה) שאם כבעה קודם תליית הדלת לא יצא י"ח דחויה תשעה ולאמן העשווי. כתוב ה"פתחי תשובה" (ס"ק י"ד) בשם ה"דריך החיים" שאם כבעה שהיתה דלת ואחרי נטול את הדלת והחזירה, כשר לכו"ע, ואין בה ממשום תשעה ולאמן העשווי, כיון שבשעת העשייה היה בנסיבות (וע"ע ספר ע"מ ברכה" ענני מזווח ס"ק ט'). ולפ"ז ע"פ שחילוף בדלת אחרת, כיון שבשעת קביעת המזווחה היה שם חוויב, וכשהוריד את הדלת נשarraה שם צורת הפתח מהצדדים, אינו חייל להוריד את המזווחה.

תשולם לוועד הבית עבור דירה שעל הגג

◀ **שאלת:** הנה שתי דירות על הגג כדי להשכירים (הגג שייך לבונה), האם ציריך לשלם לוועד הבית עבור שלושת הדירות? **תשובה:** הכללו הוא אם כל דירה שעל הגג היא גדולה, נחשב שיש לו שלוש דירות ומשלם על שלוש דירות לוועד הבית, אבל אם הדירות קטנות, כל אחת מהן נחשבת כחצית דירה, ומשלם על שתי דירות, דהיינו משלם עממיים ועוד בית (וברוב המקומות אם יש לו 40 מ"ר זה נחשב לדירה גדולה).

התקללה מעלית בקומת השישית

◀ **שאלת:** השכיר דירה בקומת השישית, והמעלית היתה מקולקלת במשך שבועיים, האם יש להוציא דמי השכירות דלאורה דירה בקומת ששית ללא מעלית שווה פחות (כיון שיש טרחא גודלה לעלות לשם)? **תשובה:** אם המעלית התקללה במשך חמישה או יותר מימים רואו להזיז קצת בדמי השכירות, אך אם הותנה מקולקלת במשך עשרה ימים או שבועיים, זה נחשב דרך בכך וכן צריך להזיז את דמי השכירות (שכל בעל דירה סובל מכך מפעם לפעם).

נתקעו בעמליות וקרוואו למחייב האש

◀ **שאלת:** מאוחר בלילה נתקעה משפחחה בתוך מעלית, צללו לחברת המעליות והם אמרו שיגיעו בעוד שעה, ביןתיים צללו גם למחייב האש שהגיעו תוך עשר דקות וחילכו אותם, ושלחו את עלות החילוץ בסך 450 ש"ל לדיררי הבניין, מי צריך לשלם? **תשובה:** מכיוון שמחברת המעליות הסכימו לבוא תוך זמן סביר, ממציא שהיתה בתוך המעליות צריכה לשלם את המשפחחה שגדמתה החילוץ. אולם אם חברות המעליות היתה אומرت שתגיעו לאחר רבבה זמן, בזאת זה מהובי הבניין לדאוג למעלית התקועה ועל הכול להשתתף בתשלוט.

רכעות תפילין שהשחירו את החולצה

◀ **שאלת:** קנה רכעות חדשות לתפילין, ונזל מהם צבע על החולצה, כתם שאינו יורץ בכביסה, האם אפשר לتبוע את המוכר לשלם עבור הנזק? **תשובה:** מזמן אדם המזיק זה רק גרמא, ומזמן ממון המזיק, היהות זהה דבר שאיןו שכיח כלל, ולא עלתה בדעתו של המוכר שיש כאן רצחאה פגומה שנזול ממנה הצבע, הוא פטור משלם (וכמובא בगמ' בא קמא, ואבו וסכינו בראש וגונבא רוח שאינה מציה שהוא פטור), אבל בודאי זה נחשב גם במקח וחיבטים שתת לו רכעות אחרות.

מחילה על שכירות בין שכיר למשבר

◀ **שאלת:** שניים חתמו בגיןם על חוזה שכירות ממשך שנה, לאחר מכן נשיר רצאה לתת את הדירה לקרובו, השוכר התחליל לחפש דירה אחרת, וא"כ והמשכיר שוב חוזר בו ואמר שאיןו רצאה לפני הזמן, האם המשכיר יוכל לחזור בו? **תשובה:** יש סוברים שהמשכיר שוחה עיבוד בעלמא ומהני מחלוקת (שוריית "שבט הלוי" ח'ג תש"א, ועיי' ש"מ מתנית חכמים" (שוריית "שבט הלוי" ח'ג המנ"ח שם) ס"ט ט"ז ס"ק י' בשם ש"י ריב"ש).

ויש סוברים שזו שוחה עיבוד בעלמא ומהני מחלוקת (שוריית אפרים הל' שכירות ס' ט', "שער משפט" חויי ט' ט'ז, וכן נקט נתה"מ חויי סוייס ט' ט'ג). לפ"ז בנד"ד שיש כאן ספיקא דידיינא אמרין 'המוחיא מחייב עלי הראייה', ואם השוכר עדין לא שילם לכל השנה הוא נחשב למוחזק וא"א לחביבו להשאר בדירה, ואם כבר שילם עבור השנה המשכיר נחשב למוחזק וא"א לחביבו להחזיר את הכסף לפני הזמן.

תשולם על שידוך חזר

◀ **שאלת:** הצעו שידוך, ונפגשו כמה פעמים וירדו מהשידוך, לאחר מסבר חדשים בא אחר ומגיע דמי השידוך? **תשובה:** מכיוון רק מחתמת המציע השני, ונפגשו פעמים והתרasso, מכיון שההתיאשו למחרת ההצעה הראשונה, נחשב שידוך זה הוא רק מחתמת ההצעה השני, ומגיע לו כל התשלומים.

LAGUT AVBANI BOTOL HAMARAVI

◀ **שאלת:** האם מותרת להכניס את אכבות הדים בחrizim בין אבני הכותל המערבי, או לנցע בהם מבלי להכניס ידיו לשם? **תשובה:** פלגי זהה האחראונים אם יש בזה מושם באה במקצת עלי ספר "משכנות לאביך יעקב" מהAGER מעשיל זיליל שכטב לאסטר, ועי ש"ית "אבני גדר" יו"ד סי' קי"ג שמארך בזה הכתובת. ה"חוזון איש" צ"ל היה מהאוסרים, אבל לנցע באבני הכותל בלי שיכניס סי' קני"א, וכותוב שם לחrizim מסתבר שמותר ("ארחות ריבינו" ח'ב עמי קני"א), שכדומה גם ה"חוזון איש" הтир נגעה).

היתר עסקא לילדי עם תסמנות

◀ **שאלת:** הדוד רוצה להכניס כסף לחשבון בנק עבור אחינו בעל תשמנות בתנאי של היתר עסקא, מה הדבר? **תשובה:** יסוד השאלת הוא, שהאבא בעצם שלא רוצה לסמוק על היתר עסקא, ורק אם הכסף בבנק קניי לבנו בעל תשמנות הוא מוכן לעשות כן, ויש לדדו האם שותה יכול ל��נות או לא דאי נימה שותה לא יכול ל��נות שמא הכסף שייך לאבنا, וא"כ הוא לא רשאי לעשות היתר עסקא.

תשובה: איתא בש"ע (ח'ימ' ס' רמ"ג סעיף ט'ז) שאפשר לזכות לשוטה כמו שזכחים לקטון, ועי בקצת"ח (שם ס"ק ו') ש回忆 מכמה וראשונים שאיא אפשר לזכות לשוטה, עי שם, (וע"ע ש"ת "אהיכער" אהיעס סי' כ"ד), ואם נימה שהשותה לא קונה לכארה הכסף שייך לאבנה. וויל שמי"מ אם השותה קונה את הכסף הר"ז שלו ואם הוא לא קונה מדיין תורה נשאר הכסף של הנזון, והאבא הוא רק האפוטרופוס עליו יוכל לעשות זהה היתר עסקא וזהו שאלת הכסף שלו כלל.

קימה לפניו ת"ח סומה

◀ **שאלת:** האם יש חיוב לקום לפניו ת"ח שהוא סומה שנכנס לבית הכנסת, או שמא מכיוון שהוא לא מרגיש ולא יודע אין חיוב קימה? **תשובה:** יש חיוב קימה גם לפניו מי שאינו יודע שקרים פניו, וראייה מגמורא (קידושין ל"ג). כשהראה אבי מרוחק את אוזן חמورو של رب יוסף היה קם לבבונו אף שרב יוסף היה סגין-נהר (שוו"ת "גינת ורדים" יו"ד כלל ד' סי' ב', שוו"ת "שער אפרים" סי' ע"ח, "ביבי ווסף" סי' רמ"ד אוט ב'), ויש דוחים שעשה שם לפנים משורת הדין ("מנחת חינוך" וכי' ס' רמ"ז סי' ח').

ויש להוסיף, כמו שיש חיוב לעמוד לפני ספר תורה לא ממש שספר התורה רואה, אלא שיש עליינו חיוב לכבד את התורה, והרי קימה לפני ת"ח לומדים מספר תורה כUMBAR בגמ' (מכות כ"ב), וא"כ יש חיוב לעליינו לכבד ת"ח שהוא סומה משומם כבוד התורה אפילו לא יודע מכך.

תהייתAMILIM AO MISPERIM UL YDO (CHOTOBET KEKKU)

◀ **שאלת:** האם מותרת לכטוב על ידו או על זרעו מספרים (שצריך ליכור אין ניר תחת ידו), ולפעמים זהו כתוב שמתקיים כמה ימים, או שיש זהה מושם כתובות KEKKU ואסרו?

תשובה: כתוב בפ' קדושים (ו"ט, כ"ח): "ויכתובת קעקע לא תננו בכם", ואיסור ההוראה הוא רק אם חוקק בಗופו וגם כתוב שם (עי' מנ"ח מצ' רנ"ג ש"ז אס' יש חילוק מון ההוראה אם חוקק קודם או כתוב קודם) ולוקה אפילו על אותן אחת ("חינוך" שם, ועי' ש"ת "מעיל צדק" סי' ל"א ו"תועפות ראמ" סי' שליח שזוחה סבירה כיון שהגנוי עושים כן אפילו באות אחת).

.ב. אם כותב בדי ובסירה ובכתב שאינו מתקיים, כמו שרגילים האנשים לעשות כדי להזכיר לעצם דבריהם, לכרי"ע אין זה איסור כלל ומותר לכתהילה (מנ"ח שם).

.ג. אם כותב דברים בדי שאינו יכול לזייף ונשאר לקומו, יש סוברים שיש בזה איסור דרבנן (מנ"ח שם), ויש חולקים שעלו דברים תמהים ואין בזה איסור כלל, וכמש"כ המנ"ח (שם) בספר "משנת חכמים" (שוריית "שבט הלוי" ח'ג תש"א, ועיי גיטין פ"ב משנה ג' דמשמע שמותר לכתוב על ידי עבד בדי).

האם חייב למחוק בתובות KEKKU

◀ **שאלת:** ניזול שואה שחוק לו מספר על זרעו, האם חייב להרדרדו? **תשובה:** ע"פ שיש איסור לkekuk, אבל אם כתבו עליו אין חיוב להרדרדו (הרשות ז"ז אויערבך צ"ל, וספר "פתשוגה הכתב" להרשות קנייבסקי שליט"א ס"ו"ס כ"א), ואסור להוביל בגוף לחינום. אמונם על תשובת שיש לו כתובות קעקע על הגוף באיסור ומזכה לו אתימי הקודמים, דבר ישר הוא להסיטים ומותר בשביל זה לחוביל בגוף כדי להסיר את התועבה (הרשות אלישיב צ"ל "אשר האיש" יו"ד ח'א פרק י"ז).

החלפת דלת לעניין מזווחה

◀ **שאלת:** מחליף דלת ישנה בדלת חדשה, האם צריך לחזור לקבוע מזווחה? **תשובה:** איתא בש"ע (יו"ד סי' רפ"ט סעיף ט'ו) הבית ע"פ שאין בו